

Sibullilled aknalauual

REPRO

Õitsevad sibullilled, eriti kriinum, ambõis ja teised amarülliliste sugukonna esindajad on toataimede hulgas ühed kaunimad.

Tubaste sibullillede kasvatamine pakub vaheldust ning sobib ka laisemale inimesele, kelle lillekasvatustisu vaid hooti peal käib. Kui ootamatult ilmub lehtede vahelt või näiliselt kuivanud sibulast välja õisikuvars, on taimesõbra rõõm suur. Aknalaua konutanud äbarik muutub hetkega kaunitariks.

Mitmed toas kasvatatavad sibullilled on tuttavad juba vanaemade aegadest: sageli kaunistasid taluaknaid õitsevad ratsuritähed, kriinumid, meelistähed ja ambõied. Taimi hoiti talvel jahedas ja valges või paigutati puhkama külmale verandale.

Suveks viidi lilled aeda poolvarjulisse kohta ning istutati ümber rammusasse aiavulda, millele lisati kõdusõnnikut. Kastmiseks sobis vesi vihmaveetünnist ja rammutamiseks sõnnikulahus. Taimed nägid suurepäraselt välja. Kui taimi ümber istutati, said tütersibulaid ka naabrid ning taime kinkides öeldi kaasa tarkus, kuidas temaga ümber käia.

Praegu saab sibulaid poest osta, kuid vahel kipub pakile kirjutatud õpetusest napiks jääma. Lillesõber on hädas: kuidas kasvatada näiteks sprekeeliat, Kateriina verilille, neriinet, ämbkliiliat, tutliiliat jt põnevaid liike.

Sibullilli ei ole raske hooldada

Sibula või mugulsibula funktsioon ongi reeglina taime elu säilitamine ajal, kui tal pole tingimusi normaalseks arenguks. Seetõttu on tegu väga tänuväärsete kasvandikega. Nad vajavad teatud perioodil minimaalselt vett või üldse mitte, lubades end selleks ajaks lausa unustada.

Midagi väga keerulist ei tasu tubaste sibullilledega ette võtta, jälgi ainult põhireegleid.

- Kõik sibullilled vajavad puhkeperioodi.
- Kasvuajal tuleb neid piisavalt kasta ja rohkelt väetada, et taimel oleks, mida varuainetena säilitada.

Valloota ambõis (*Cyrtanthus elatus*) muutub õitsemise ajal kauniks "tulipunaseks lillekeseks". Õisik, vahel ka mitu, ilmub suve lõpu poole. Ühel õisikuvarrel võib olla kuni üheksa õit. Lehed püsivad aasta ringi rohelised, sügisel ja talvel kastke taime vähe. Ambõis ei vaja täielikku kuivaperioodi. Toas leidke talle valge ja talvel jahedam (10–15°) koht.

Tihedalt täis kasvanud potis õitseb ambõis rikkalikumalt, ärge teda igal kevadel ümberistutamiselega häirige. Madalas ja laias anumasaas saab taim aastaid puutumata kasvada, kevadel lisage vaid veidi värsket mulda. Jälgige, et sibul ei satuks üleni mulla alla. Suveks võib taime õue viia.

Valloota ambõied kasvavad Lõuna-Aafrika niisketes mäestikumetsades ja mägiojade kallastel, õied kaljurünkadelt alla rippumas.

- Ülekastmise tagajärjel lähevad sibulad kergesti mädanema.
- Vegetatiivselt saab taime paljundada tütersibulade abil.
- Tütersibulad võib kasvatada paar-kolm aastat – kuni õitsemisealises saamiseni – ilma puhkeperioodita.
- Mullasegu peab olema suhteliselt rammus, kuid mullavaru potis ei tohi olla liiga suur: kitsikus kasvades õitsevad taimed paremini.
- Väetage kompleks- ning õitsvatele taimedele mõeldud väetisega.

- Sobiva mullasegu saab poest, kuid selle võib ka ise segada. Lisage tavalisele aiavuldale kõdusõnnikut ning parema vee läbilaskvuse tagamiseks kindlasti ka jämedat liiva või peenemat kruusa. Vahekorral võiks olla 3:1 5:1. Ideaalselt sobib kompostmuld, millele on lisatud ¼ osa kruusa. Istutusnõu põhja tehke kindlasti potikildudest dre-naaž, et liigne kastmisvesi ei koguneks potti.

ANNE JAAKSON